

29.04.2020

Smittevernfarende vurderinger for feiringen av 17. mai 2020

Det vises til tidligere korrespondanse mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Folkehelseinstituttet spilte 16. april inn på foreløpige vurderinger av smittevernet i forbindelse med årets feiring av 17. mai, og det vises til de foreløpige anbefalingene på regjeringen.no.

I etterkant er det fra Kulturdepartementet via Helse- og omsorgsdepartementet bedt om følgende :

Angående pressekonferansen 4.5.om endelige smittevernråd for 17. mai: når vil det foreligge en vurdering fra FHI her? Endelige råd bør omtale de 17. mai elementene vi har vært innom tidligere: korps, folkemengder, matservering, aktiviteter, bruk av skoler og fellesarealer mv.

Under følger en utdyping av de tidligere oversendte vurderingene.

Bakgrunn

Covid-19 smitter via dråpe- og kontaktsmitte. Det er vanskelig å forebygge all smitte, og målet med alle tiltak er å redusere smitterisikoen. Smitterisikoen er avhengig av forekomsten av sykdommen i befolkningen, og effekten av tiltakene som er anbefalt. Det er gitt generelle råd om hånd- og hostehygiene for hele befolkningen, og en generell anbefaling om at alle som har luftveisinfeksjon skal holde seg hjemme. Det er også gitt råd om å begrense kontakt og holde avstand. For personer med påvist sykdom og deres nærkontakter er det egne råd og retningslinjer om karantene og isolering. Alle disse tiltakene bidrar til å redusere smitteoverføring i samfunnet. Når det endres på råd og tiltak, eller etterlevelsen av rådene, kan smittesituasjonen endres. I Norge er det per i dag en lav forekomst av covid-19, og i enkelte områder av landet er den svært lav.

Vurderinger

Generelle vurderinger

Årets 17. maifeiring vil foregå i en tid av utbruddet hvor barnehager og skoler nylig er åpnet, og det kan synes som det hos mange er mindre årvåkenhet rundt viktigheten av de generelle anbefalingene. Det er derfor viktig opp mot årets 17. maifeiring å presisere at vi ikke kan slappe av på hånd- og hostehygiene og at alle som er syke må holde seg hjemme. Videre må det presiseres viktigheten av å holde avstand, og

presisere at vi bør holde minst 1 meter og helst 2 meter avstand til andre. Dette er særlig viktig der mange er samlet. Personer fra samme hustand trenger ikke ta hensyn til dette.

Det er allerede lagt strenge føringer på hva slags type arrangementer som kan tillates på 17. mai, og det er i skrivende stund forskriftsfestet at kulturarrangementer ikke kan gjennomføres. En pågående prosess vedrørende justering av bestemmelsene store arrangementer forventes slutført denne uka, og endelige anbefalinger om størrelse på arrangementer vil avhenge av disse avgjørelsene. Det antas at det vil være en begrensing på arrangementer opp til 50 personer, eventuelt med mulighet for to grupper (kohorter) på 50 personer til et og samme arrangement. Endelige anbefalinger må harmoniseres med de endelige bestemmelsene. De større barnetogene og andre store arrangementer som tiltrekker mye publikum vil ikke gjennomføres. Mindre lokale markeringer er det åpnet for i de midlertidige anbefalingene for 17. maifeiringen. Se mer under.

Per 29. april er det en god kontroll på smittespredningen i Norge. Selv om det fremstår lite sannsynlig at smittesituasjonen skal endres drastisk frem mot 17 mai er med få uker igjen til 17. mai, vil en forverring av smittesituasjonen kunne føre til endringer på hva man kan tillate av markeringer på 17. mai.

Vurdering rundt beskyttelse av sårbare grupper

Sårbare grupper som eldre må beskyttes spesielt mot smitte. De vil kunne observere korps, flaggeheisinger og andre markeringer på avstand, men det bør vurderes om man lokalt skal sørge for særskilte tiltak for denne gruppen akkurat denne dagen. Dette vil kunne være spesielt tilpassede markeringer for gruppen hvor de er skjermet fra andres deltakelse, for eksempel egne markeringer med korps, minnemarkeringer mm.

Vurderinger rundt spesifikk «17. mai-aktivitet»

Musikkorps kan spille og marsjere der forholdene ligger til rette for dette. Det betyr at lokale korps kan marsjere i gater og langs veier hvis det ikke følger mennesker bak eller mange tilskuere står langs veien. Korpene kan marsjere steder hvor innbyggerne kan stå i egne hager, på balkonger og i mindre grupper langs veien. Man bør gå ut i god tid med denne type informasjon slik at det ikke samler seg mange langs togtraseen eller mange følger etter korpset. Musikantene må marsjere med 2 meters avstand i lengderetningen (mellom rekkene), men 1 meter er tilstrekkelig skuldeer til skulder innad i rekkene. Det er den nærmeste 1 meter som utgjør størst smitterisiko, men for et korps i fart vil et være vanskelig å hele tiden justere riktig avstand mellom rekkene og det er derfor riktig å holde 2 meter mellom rekkene. Innad i rekkene (skulder-skulder) er derimot ansiktene vendt vekk fra

hverandre og man går ute i godt ventilerte omgivelser, slik at 1 meter er smittevern­faglig tilstrekkelig.

Flaggheising og kransenedleggelse kan gjennomføres, men antall deltakere må være i overensstemmelse med det som nå besluttet med hensyn på arrangementstørrelse. Korps og kor kan benyttes i slike seremonier så sant det er mulig å holde tilstrekkelig avstand. For kor/korps som står stille anbefaler vi 1 meter alle veier.

Enkelte steder i landet er det tradisjon for arrangementer som innebærer kjøretøy. Dette er mulig å gjennomføre smittevern­faglig forsvarlig så sant det ikke er mye tilskuere, og deltakerne holder seg i kjøretøyene. Borgertog hvor veteranbiler, traktorer og liknende kjøretøy benyttes kan altså arrangeres, men vurdering av sikkerhet må gjøres av lokalt politi.

Mange steder er det tradisjon for lokale arrangementer, og ofte rundt skolene. Disse arrangementene inneholder ofte leker og spill for barna og salg av is, pølser og annet. Slike arrangementer bør kunne gjennomføres under visse forutsetninger:

- De bør foregå utendørs og på store idretts­plasser og liknende.
- Den totale tilstrømningen av mennesker må være innenfor de nye rammene som vedtas av regjeringen. Man kan vurdere en oppdeling slik at det til enhver tid ikke er flere deltakere enn det som vedtas for arrangementer, dvs at man følger en kohort tankegang. Det antas at det vil tillates arrangementer med 50 personer per gruppe, og at man kan ha to grupper av 50 personer.
- Lek og spill på må gjennomføres for en og en gruppe, og disse bør være de som ankom arrangementet sammen (typisk en familie).
- Vakten på den aktuelle aktiviteten må kunne holde avstand på minst 1 meter til deltakerne under gjennomføringen.
- Det må kunne være minst 1 meter mellom hver deltakende gruppe.
- Hygiene-anbefalingene må kunne overholdes: desinfeksjon av utstyr og materiell mellom hver deltakende gruppe, muligheter for håndvask/ desinfeksjon for både deltakere og vaktere.

Mats­servering

Mats­servering/salg av mat kan foregå under forutsetning av tilgang på håndvask eller hånddesinfeksjon. I tillegg gjelder vanlige retningslinjer som avstand mellom personer både i køen og blant dem som står for serveringen. Det samme vil gjelde annen typer salg eller kiosk-aktivitet. Det er ikke tilrådelig at personer selv kan forsyne seg med mat (buffet, selvbetjening). Det lokale Mattilsynet vil kunne gi råd om hva slags servering som er smittevern­messig forsvarlig.

Bruk av skoler og andre fellesarealer

Skoler og andre fellesarealer kan benyttes til mindre fellesarrangementer med maksimalt antall deltakere i henhold til det som vil bestemmes av regjeringen. Det anbefales primært utendørs arrangementer der det er mulig da dette vil gi større mulighet for etterlevelse av avstandsoppfordringene og at utendørsarrangementer gir mindre smitterisiko.

Dersom mange sogner til en skole anbefales at man har arrangement klassevis, slik at de som allerede er i samme kohort på skolen feirer sammen (forutsatt at antallet som fastsettes tillater det).

De generellesmittevern-tiltakene rundt at syke skal holde seg hjemme, gode muligheter for håndhygiene samt mulighet for å kunne holde minst 1 meters avstand må det ligges godt til rette for ved slike arrangementer.